

ایران‌شناسی در دانشگاه گوتینگن

دانشگاه گوتینگن آلمان، در اوایل قرن ۱۸ میلادی به همت جرج آگوست دوم، پادشاه وقت انگلستان که تبارش به خانواده‌های اشرافی هانور باز می‌گشت، بنا نهاده شد، و از همان زمان این دانشگاه را به افتخار وی دانشگاه جرج آگوست نام نهادند. فریدریش کارل آندریاس در سال ۱۹۰۳ کرسی زبانهای آسیای غربی را در این دانشگاه تأسیس کرد و بدین ترتیب مطالعات ایران‌شناسی رسماً در این دانشگاه آغاز شد. سمینار یا گروه ایران‌شناسی دانشگاه گوتینگن در ۲۴ و ۲۵ اکتبر ۲۰۰۳ صدمین سال تأسیس خود را جشن گرفت و بدین مناسبت سخنرانیها و برنامه‌های هنری خاصی را تدارک دید.

در سمینار ایران‌شناسی گوتینگن علاوه بر اندریاس، که متخصص در دین زرتشتی و تاریخ ایران قبل از اسلام بود، دانشمندان صاحب نام دیگری نیز به کار تدریس و پژوهش اشتغال داشته‌اند: والتر هیتس متخصص تاریخ دوره صفویه و نیز پژوهشگر عهد هخامنشی، هانس هاینریش شدر ادیب و زبان‌شناس زبانهای شرقی، کلاوس شپیمان باستان‌شناس و مورخ عهد پارتیان و ساسانیان، دیوید نایل مکزی ایران‌شناس و متخصص زبان کردی و خوارزمی، لودویک پاول، زبان‌شناسی و نیز متخصص زبان کردی، اولریش مارتسولف متخصص ادبیات و داستانهای عامیانه ایرانی، و بالاخره فیلیپ کریون بروک متخصص زبانهای باستانی ایران و ادیان ایرانی از جمله این افراد بوده‌اند.

15.30-16.00 **Persepolis 2500 Jahre später** (Dr. med. F. Borhani, Göttingen)
16.00-16.30 **Neues aus Persepolis** (S. Razmjou, M.A., Direktor des Zentrums für Achämenidenforschung, Nationales Museum, Teheran)

Pause

17.00-17.30 **Die iranische Gedankenwelt** (Prof. P. G. Kreyenbroek, Göttingen)

Iranischer Film

17.30-18.00 **Der neue iranische Film** (K. Föllmer, M.A., Göttingen)

ab 20.00 **Film *Fasl-e Panjom* ("Die Fünfte Jahreszeit") im Kino Lumière**
(Geismarlandstr. 19), Eintritt 5,10 €/ermäßigt 4,60 €

SAMSTAG, 25. OKTOBER

Die klassischen und modernen Traditionen

10.00-10.30 **Iranische Miniaturen** (Prof. M. S. Simpson, Michigan)

10.30-11.00 **Iranische Erzählkunst** (Prof. U. Marzolph, Göttingen)

Pause

11.30-12.00 **Living Ancient Iranian and Mesopotamian Civilizations in Western Iran** (PD Dr. R. Hamzeh'ee, Kermanschah)

12.00-12.30 **Mündliche Literatur und Performance bei den Kurden** (L. Turgut, M.A., Göttingen/Paris)

12.30-13.00 **Die Kultur der Yeziden** (Dr. K. J. Rashow, Göttingen)

Performance Arts

14.00-14.30 **Persische Poesie** (Prof. P. G. Kreyenbroek/S. Raei, M.A., Göttingen)

14.30-15.00 **Musik in der persischen Volksdichtung** (Dr. O. Tabibzadeh, Hamadan)

15.00-15.30 **Die persische Musiktradition** (K. Rezania, M.A., Göttingen)

15.30-16.30 **Klassische Musik aus Bokhara: Einführung** (Dr. A. Jung)

16.30-17.00 **Klassische Musik aus Bokhara: Konzert** (A. Babakhanov, Leipzig)

EINLADUNG

zur
Jubiläumsfeier anlässlich des 100jährigen Bestehens
des Seminars für Iranistik
an der Georg-August-Universität Göttingen
(1903-2003)

Kulturland Iran: Die iranische Tradition als Weltkultur

am 24. und 25. Oktober 2003

Wir laden Sie ganz herzlich zu dieser Veranstaltung ins Michaelishaus, Prinzenstraße 21, in Göttingen ein. Wir würden uns freuen, wenn Sie uns bis zum 10. Oktober mitteilen würden, ob und mit wievielen Personen Sie teilnehmen. Für anfallende Kosten können wir leider nicht aufkommen.

Für Zimmerreservierungen wenden Sie sich bitte an die Tourist-Information Göttingen (<http://www.goettingen-tourismus.de>)
Tel. 49-(0)551-4 99 80 0
Fax 49-(0)551-4 99 80 10
email: tourismus@goettingen.de

Vorläufiges Programm

FREITAG, 24. OKTOBER

- 10.00-11.00 Begrüßung (Prof. P. G. Kreyenbroek, Göttingen)
Prof. M. Job, Dekan der Philosophischen Fakultät, Göttingen
- 11.00-11.30 Geschichte des Seminars für Iranistik (Prof. L. Paul,
Göttingen/Hamburg)
- 11.30-12.00 Schriften und Sprachen des 'iranischen' Gebietes (Frau Antje
Wendtland, Göttingen)
- 12.00-12.30 Separates Seminar: Moderne Lehrmethoden für Persisch (G.
Toulany, M.A., Göttingen)

Die alte Kultur

- 14.00-14.30 Titel unbekannt (Prof. R. Dittmann, Münster)
- 14.30-15.00 Titel unbekannt (Prof. P. Briant, Paris)
- Pause

● دکتر کاتیا فولمر

● دکتر فیلیپ کریون بروک (عکس از کاتیا فولمر)

در حال حاضر حدود ۲۰ دانشجوی دکتری در سمینار ایرانشناسی گوتینگن مشغول نگارش رساله دکتری خود در زمینه‌های گوناگونی چون زبانهای باستانی ایران، ادیان ایرانی، سیاست و تاریخ ایران و ادبیات فارسی هستند. این سمینار علاوه بر تشکیل کلاسهایی برای دانشجویان دوره دکتری و فوق لیسانس، کارهای پژوهشی و مطالعات گسترده‌ای را در زمینه‌هایی چون بررسی زبان و فرهنگ کردی، ادبیات شفاهی ایران و نیز سینمای ایران تدارک دیده است. پس از اینکه دکتر فیلیپ کریون بروک، که قبلاً در مدرسه مطالعات شرقی و افریقایی در لندن کار می‌کرد، مسئولیت ریاست سمینار ایرانشناسی در گوتینگن را به عهده گرفت، کوشید در کنار مطالعات ایران باستان که از قدیم در این سمینار مرسوم بود، باب مطالعات مربوط به ایران معاصر را در این سمینار بگشاید. مطالعه ادبیات و سینمای معاصر ایران، و نیز بررسی و گردآوری متون شفاهی اقوام گوناگون ایرانی، از جمله دستاوردهای این گرایش جدید محسوب می‌شوند.

در حال حاضر علاوه بر دکتر کریون بروک، افراد دیگری نیز در سمینار ایرانشناسی گوتینگن به کارهای آموزشی و پژوهشی اشتغال دارند که عبارتند از دکتر لود ویک پاول، دکتر آنتیه و نلتند متخصص زبانهای سفدی و پامیری، دکتر اولریش مارتسولف سرپرست دایرةالمعارف داستانهای ایرانی، دکتر خلیل راشو متخصص آیین یزیدیه، و بالاخره کاتیا فولمر پژوهشگر

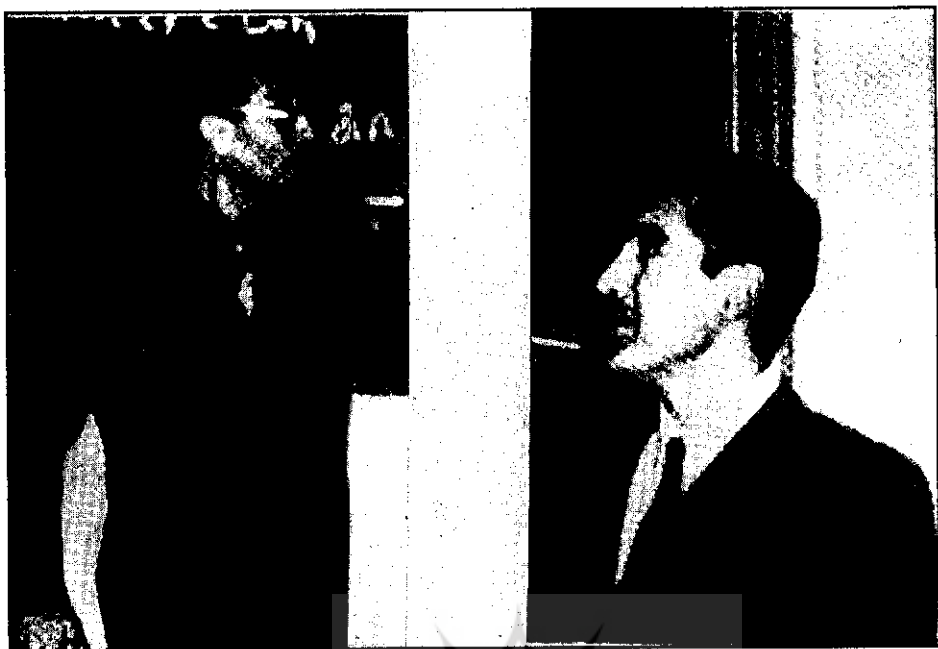
● دکتر آنتیه وتلند (عکس از کاتیا فولمر)

● دکتر خلیل راشد

ادبیات معاصر فارسی و سینمای ایران.

این سمینار کتابخانه تخصصی مفصلی دارد که تقریباً تمام نیازهای پژوهشگران را در زمینه‌هایی چون زبانها و ادیان ایران باستان تأمین می‌کند. وجود این کتابخانه در کنار کتابخانه‌های تخصصی و عمومی متعدد دیگر، و نیز محیط زیبا و آرام شهر گوتینگن و مردمان مهربان و میهمان‌نواز این دیار، همه و همه محیط ایده‌آلی را برای دانشجویان و پژوهشگران ایران‌شناسی فراهم آورده است.

گروه‌های ایران‌شناسی در دانشگاه‌های مختلف دنیا، متعلق به قلمرو فرهنگی ایران هستند، و وظیفه دولت‌مردان و مسئولان فرهنگی ایران است که در حفظ و تقویت و گسترش این مراکز تمام مساعی و توان خویش را به کار بندند. کوچکترین سرمایه‌گذاریها در این میدان‌ها پس از چندی مبدل به آثار پرارزش و سودمندی در زمینه‌های گوناگون زبان و ادبیات و تاریخ ایران می‌شود؛ از سوی دیگر اگر ذره‌ای در حفظ این مراکز فرهنگی غفلت کنیم، رقبای ما در اشغال آنچه طی دهه‌ها و حتی قرن‌ها به دست آمده است، ذره‌ای تعلل نخواهند کرد. برای تقویت گروه‌های ایران‌شناسی در خارج از کشور علاوه بر کمک‌های مستقیم، به طرق مختلف دیگر نیز می‌توان اقدام کرد؛ مثلاً ارسال کتب و مجلات، یا فرستادن استادان زبان و ادبیات فارسی به آن گروه‌ها، دعوت از اساتید خارجی ایران‌شناسی به ایران برای گذراندن فرصت‌های مطالعاتی گوناگون، بورسیه کردن

● دکتر فرهاد برهانی

● دکتر امید طبیب‌زاده

دانشجویان خارجی برای حضور در کلاسهای درس در ایران، و مهمتر از همه برگزاری سخنرانیهای منظم و معتبر در ایران یا خارج از کشور، و دعوت از ایرانشناسان برجسته خارجی برای ایراد سخنرانی، همه از جمله راههای تقویت قملروهای فرهنگی خودمان در خارج از مرزهای این کشور است.

همانطور که گفتم، سمینار ایرانشناسی گوتینگن در ۲۴ و ۲۵ اکتبر ۲۰۰۳، صدمین سال تأسیس خود را جشن گرفت. به این مناسبت سخنرانیهایی در محل سمینار در شهر گوتینگن برگزار شد که فهرست آنها را در زیر می‌آوریم:

جمعه ۲۴ اکتبر

۱۰ - ۱۱: سخنرانی‌های افتتاحیه: دکتر کریون بروک، رئیس سمینار ایرانشناسی گوتینگن؛ دکتر ام. جاب، رئیس دانشکده فلسفه و علوم انسانی گوتینگن.

۱۱ - ۱۱/۳۰: تاریخچه سمینار ایرانشناسی: دکتر لودویک پاول (گوتینگن / هامبورگ).

۱۱/۳۰ - ۱۲: خطوط و زبانهای ایرانی: دکتر آنتیه وتلند (گوتینگن).

۱۲ - ۱۲/۳۰: شیوه‌های جدید آموزش زبان فارسی به خارجی‌ها: قاسم طولانی (گوتینگن).

۱۴ - ۱۴/۴۵: از روستاها، شهرها و همسایگان قدرتمند: دکتر ر. دیتمان (مونستر).
۱۴/۴۵ - ۱۵/۳۰: از هخامنشیان تا پادشاهان هلنی؛ تداوم و تغییر، برخی نشانه‌های
تاریخی: دکتر پ. بریانت (پاریس، سخنرانی به زبان انگلیسی و فرانسوی).
۱۵/۴۵ - ۱۶/۱۵: تخت جمشید پس از ۲۵۰۰ سال: دکتر فرهاد بُرهانی (گوتینگن).
۱۶/۴۵ - ۱۶/۱۵: اخباری از تخت جمشید: س. رزمجو (تهران، سخنرانی به زبان
انگلیسی).

۱۷ - ۱۷/۳۰: غار و شنووه - معبد آناهیتا؟: دکتر ت. اشتولتر (بوخوم).
۱۷/۳۰ - ۱۸: فیلمهای جدید ایرانی: کاتیا فولمر (گوتینگن).
نمایش فیلم «فصل پنجم» در سینمای لومیر برای علاقمندان.

شنبه ۲۵ اکتبر

۹/۳۰ - ۱۰: هنر روایت ایرانی: دکتر ا. مارتسولف (گوتینگن).
۱۰ - ۱۰/۳۰: تمدنهای زنده ایران باستان و بین‌النهرینی در غرب ایران: دکتر ر. حمزه‌ای
(دانشگاه کرمانشاه، سخنرانی به زبان انگلیسی).
۱۱ - ۱۱/۳۰: ادبیات و هنرهای شفاهی کُردی: ل. تورگوت (گوتینگن).
۱۱/۳۰ - ۱۲: فرهنگ یزیدیان: دکتر خلیل راشو (گوتینگن).

***

۱۳/۳۰ - ۱۴: شعر فارسی و نمایش چند مینیاتور فارسی: دکتر ف. کریون بروک؛ شاهرخ
راعی؛ کاتیا فولمر (گوتینگن).
۱۴ - ۱۴/۳۰: موسیقی در شعر عامیانه فارسی: دکتر امید طبیب‌زاده (دانشگاه بوعلی سینا،
همدان).

۱۵ - ۱۵/۳۰: سنت موسیقی ایرانی، به همراه تک نوازی سنتور: ک. رضانیا (گوتینگن).
۱۵/۳۰ - ۱۶/۳۰: درآمدی بر موسیقی سنتی بخارا: دکتر ا. یونگ (برلین).
۱۶/۳۰ - ۱۷: اجرای موسیقی سنتی بخارا: ا. بابا خانف.

علاوه بر این سخنرانیها، در طبقه سوم ساختمان سمینار ایران‌شناسی، نمایشگاهی از
عکسهای پیمان ایمانی (هامبورگ) تحت عنوان «انسانها و لحظه‌ها - ایران در بهار ۲۰۰۰ و
پاییز ۲۰۰۲» برگزار شد که نظر بسیاری از مهمانان و شرکت‌کنندگان را به خود جلب کرد. و
بالاخره در پایان با غذاهای متنوع ایرانی، که همگی دستپخت دانشجویان و همکاران سمینار یا
برخی ایرانیان علاقمند ساکن گوتینگن بود، از مهمانان پذیرایی شد.